GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Dumineca, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe ½ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2½ galbini mon. sunatória.

Anulu XXXV.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 3. **Brasiovu 20 8 Ianuariu** **1872.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Brasiovu 19 Ian. 1872.

De ce se afla Pest'a pe lume, déca la firulu vietiei statului maghiaru se tórce totu in Vien'a? Trebuie se asteptamu noi dela Vien'a noutatile, care in cursulu loru legitimu trebuie se se produca pe pamentulu maghiaru? Infricosiatu! Dupa acésta vorba ce o portara diurnalele maghiare sub decursulu negotiariloru despre invoiéla cu croatii, si dupa scirea positiva, ca diet'a croata s'a deschisu prin banulu Bedecovics in 15 Ian. a. c. ne vine, nu a ne mira de cursulu acestoru impregiurari, ci a ne acomoda cu atentiune la observarile tuturoru fibreloru, ce se potu pipai in decursulu acestoru evenimente. Evenimentulu celu mai importantu de presente e cuventulu de tronu, cu care Mai. Sa deschise sesiunea senatului imperiale. Pasagele cele mai de capetenia suntu aceste:

„Plinu de dorintia de a atrage popórele imperiului meu (Austro-Ungariei) la o priintiósa partecipare la viétia constitutionale, amu datu de repetite ori espresiune aplecarei Mele, de a cesamina verce pretensiune valorata cu tóta bunavointi'a, totusi aplecarea Mea de a da cu invoirea senatului cele mai estreme concesiuni, compatibili cu unitatea statului, nu potu aduce dorit'a pace interna."

Dupa ce apromite poloniloru implinirea dorintieloru, intre marginile unitatei si ale poterei statului integrale; apoi:

„Regimulu Meu se va stradui cu totu zelulu a asterne calile pentru a se face corpu idea statului austriacu, nemidiulocitu, spre a o preface in tempu acomodatu in realitate, subpastrandu tóte interesele indreptatirei la representantia."

Apoi catra fine: „Popórele Austriei (nu Cislaitani'a) suntu ostenite de cért'a de dreptu de statu, ele doresecu pace si ordine spre a se bucura de folosirea drepturiloru, pe cari li le da constitutiunea in mesura profusa spre acelu scopu, cá in conlucrare fratiésca se complinésca marea misiune a Austriei."

Dintre tóte necesitatea esprimata, cá representanti'a imperiului se se formeze in modu nedependentu de diete, e unu ce, care nu se mai esperimentá, de si sub Schmerling devenise mai a fi pusu la proba. —

Acum in 15 intre desbaterile adresei in senatu, care cu bucuria primi tóte, — comentandule in parafrase, esi deodata la desbaterile speciali ér' una opositiune din partea poloniloru, cari cu pretiulu, de a accepta alegerile directe la senatu, nu voru a se multiumi si pretinsera modificare in pasagiulu despre ei. Lupt'a fù fierbinte, dér' polonii nu reesira. Polonulu Czerkavsky o dise, ca polonii nici odata nu voru partini alegerile directe. Quid nunc? —

Acum ministeriulu adia pe slavoni, tirolesi, dalmatini, cá se póta indupleca prin ei si pe poloni, cá se nu parasésca ér' senatulu. Déca dietele provinciali se voru lassá private de dreptulu alegerei la senatu, invoinduse la alegeri direpte nedependente, e alta intrebare, care presupune in locu de pace interna una nedumerire, ce numai absolutismulu o va nadusi, cum o si nadusiesce acum in Boemi'a, unde „Politik" se confisca si cu asistentia militaria. —

In Ungari'a sub min. Lonyay inca se paru lucrurile a fi povernite catra clericali si vechii conservativi cá si in Vien'a, pentru noi totu atata, nu inse si pentru partit'a deákiana si cea liberale maghiara, cari inca de pe acum -si cauta aliantiele din tóte partile pentru alegerile viitórie; si deakistii voru mai misca cerulu si pamentulu, cá se mai reésa pe cei 6 ani viitori cu maioritate inghititória de tóte pretensiunile si clericali si conservativi si ale nationalitatiloru, cari, déca s'ar uni tóte intr'o partita pronunciata nationale pentru lupta de sene, n'ar fi tereite prin tóte noroiele, ci si ar' poté extórce drepturile, ori macaru cate unu tribunu nationale, la a carui veto se inghétie maioritatea fia deákiana fia clericala-conservativa. Sórtea ne invita la formarea unei partite nationale compacte si nedivisibile; dér' partit'a deákiana sta la panda, si imparechiaza, cá si decembristii dincolo, cá se ne póta sparge capulu cu pelariele nóstre. —

Inse pelunga partit'a deakiana se mai forméza acum alta partita a regimelui din conservatisti si clericali si acésta nu o pre misticsecu stapanii de adi. —

Complotu romanescu si comitetu revolutionariu in fantasi'a spioniloru si a celoru cari i platescu.

Impregiurarile arestarei in Brasiovu a unguruiui kossuthianu Bogáthi, care nu se dede preste granitia, ci se reintórse la Lugosiu, sub titlulu de susu le vedemu descrise — in „Fed." asia:

„In temniti'a de acolo siede arestatu de cateva dile faimosulu unguru Bogáthi, cunoscutu din partea nóstra numai cá revolutionariu kossuthianu, apoi cá spionu infamu, care tragea pana acuma soldu dela trei guverne: ungurescu, turcescu, romanescu. Acelasi Bogáthi inse trece in Romani'a si de asasinu (sicariu, ucigasiu), carele adica, cá fórte bunu venatoriu, ar' fi impuscatu in an. 1862 pre fostulu ministru Barbu Catargiu, in momentulu candu acest'a trecea in trasura cu prefectulu politiei Nicolau Bibescu dela camera pre sub port'a metropoliei, pentru care omoru Bogáthi ar' fi fostu platitu fórte bine. Unu altu spionu spurcatu, grecu de natiune, carele fusese in servitiulu guvernului Cusaianu, éra dupa acea intre anii 1867 si 1869 siediuse pre capulu brasioveniloru, si erá platitu dela Sibiiu, dela Pest'a si dela Vien'a, cunoscuse pres bine pre Bogáthi si sciea de asasinatulu lui. Inainte cu mai multi ani, sub absolutismu, politi'a secreta inca vená dupa unu anume Bogáthi, carele ar' fi fostu complice la fierosulu omoru alu generalui comite Latour in Vien'a 1848.

Si apoi ce ni pasa noe de tóte acestea? Ce avemu noi cu spurcatiunile de spioni afurisiti? Éca ce. Intre chartiele acelui spionu Bogáthi s'au aflatu si conceptulu unui reportu facutu catra guvernulu respectivu, in care elu intre alte mintiuni nerusinate spune, ca in Bucuresci se afla in presentu unu comitetu revolutionariu, compusu din mai multi membri, intre cari inse ar' fi si romani dincóce, si anume: fratii Motioni, Babesiu, Alex. Romanu, Baritiu (omu de 60 de ani!), Axente si inca doi insi, ale caroru nume corespondentele nostru le a uitatu. Bogáthi adauge in reportulu seu catra guvernulu ungurescu, ca acesti ómeni ar' fi cei mai periculosi dintre toti valachii corónei unguresci, prin urmare, trebuie pusi sub cea mai de aprópe supraveghiare. Acésta recomendatiune a spionului ungurescu erá cu totulu de prisosu, pentru ca atatu ministrulu ungurescu, catu si comisariulu regescu comitele Péchy din Clusiu o avea de multu, atatu dela spionulu grecu, mascatu sub nume de magnatu francesu conte Lusignan, catu si dela Sibiiu, si supraveghiarea este ordonata de trei patru ani pre la tóte auctoritatile respective.

Déra s'au aflatu intre scriptele desu-numitului spionu ungurescu inca si unu altu reportu destinatu pentru Bucuresci, in aceasi materia, in care inse -si contradicea grosu. Lucru firescu acest'a, pentrucea spionii scriu si mintu de regula asia, precum crédu ei, ca are se placa acelor'a, cari ii platescu cu bani de ai lui Jud'a. Ni aducemu aminte, ca pre la an. 1851—55 erá in Vien'a unu bulgaru seracu, déra desteptu, anume Sivu, carele tragea de la politia 400 fl. m. c. pentru cá se spioneze pre romanii emigrati si pre romanii functionari. Elu nesjungunduse cu acelea 400 fl. s'a dusu pre la cei mai avuti si s'a invoitu cu ei, cá se i mai dè si densii cate ceva, se póta trai. Asia d. e. du. generalu G. M. i dá cate 10 fl. pre fiacare luna. De aici incolo reporturile menstruali ale lui Sivu erau compuse asia, incatu ambele parti poteau fi multiumite, adica si politi'a, si nefericitii romani. Se vede, ca romanii n'au platitu lui Bogáthi nimicu. Dupa cum a spusu acelu spionu la politi'a din Brasiovu, elu a petrecutu mai multe lune si in Lugosiu, unde venise, cum spune totu elu, dela Rusciucu si Vidinu.

Remane inse unu misteriu, cum de nu s'au consideratu si mai departe meritele de spionu ale lui Bogáthi si cum a ajunsu elu in temniti'a sasésca. Atat'a e constatatu, ca comitele Péchy a demandatu, cá se lu dè preste fruntarie; déra politi'a brasioveana remustrá mai vertosu din caus'a, ca spionulu draculu are trei feliuri de pasuporte, éra de alta parte d. Baritiu inca ar' fi pretensu cu totu adinsulu, cá Bogáthi se fia detienutu, pana candu -si va justificá spionagiulu seu in contra lui, pre carele n'are nici de unde se lu cunósca de locu, cum si in contra celorulalti connationali ai sei.

Éra amu ajunsu dile cá acelea, in cari pana si cancelari'a metropolitului Alexandru Siulutiu a fostu calcata si visitata de argatii lui Schwarzenberg in urm'a satanicelor denunciari false. Érasi se prepara pentru romani vreuna lovitura nóua." —

Inca una tentatiune.

Poporulu romanu preste totu luatu, se póte dice, ca se afla in stare materiale debile; acést'a impregiurare nu este de a se ascrie, decatu vitregitatei tempuriloru trecute. Se scia fórte bine in ce gradu de cultura a statu acestu poporu pana la anulu libertatei popóreloru; si de atunci incóce pre langa tóta miseri'a poporului, gratia Dlui, astadi, déca nu prevaléza in privinti'a intelectuale, la tóta intemplarea egaléza cu natiunile conlocuitórie din patria. Acestu adeveru lu recunoscu chiaru si compatriotii, celu pucinu in convingere; si in cercuri private -si arata ne placerea facia cu acestu progresu nationalu, si nici cutéza deadreptulu a debacá in contra culturei nationale romane, ci tóte midiulócele le intrebuintiaza spre a-si catigá mai antaiu unelte séu seducatori, — prin cari se póta impedeca; — procedu intocma cum a procesu insie-

latoriulu protoparentiloru nostri Adamu si Ev'a. Acelu insielatoriu atunci, fiindu-ca nu mai erá altu cineva, decatu numai doi individi, a trebuitu se conlucre singuru, dér' nu in fisonomi'a sa cea posomorita, ci a lnatu chipulu sierpelui, cugetandu, ca mai usioru va ajunge la scopulu seu, si nici s'a insielatu, déra indata ce a potutu apucá in curs'a sa pre Ev'a, indata s'a retrasu, si a folositu-o pre dens'a de unélta spre a seduce pe Adamu, si -si a ajunsu scopulu: tocma asia facu aceia, cari invidiaza progresulu natiunei romane, cérca dupa unelte din sinulu ei, cá prin aceia se se póta alipi mai aprópe de debilitatile celoru neesperti. Mi venu amente aici cuvintele lui Szecsényi, care dicea: oricе voru cere popórele nemaghiare, trebuie datu, si cá desdaunare se invetie numai limb'a maghiara.

In dilele acestе -mi veni a mana unu cercu lariu dela subinspectorele reg. scolast. Elia Goga, care este indreptatu catra vreo 24 comune din districtulu Fagarasiului.

Minune! Totu cu tiér'a Oltului au tréba!

In acelu cercilariu ddto. Brasiovu 16 Nov. Nr. 1145 a. c. suntu avisate comunele respective despre aceea, ca Escelentii'a Sa dlu ministru alu instructiunei publice a benevolitu a se ingrigi de redicarea scóleloru in comune mai serace, respective, unde pana acuma poporulu n'a edificatu scóla corespundietória legei ministeriale din 1868; va se dica in trei ani se faca minuni.

Apoi mai departe vorbesce acelu cercilariu intr'unu tonu jesuiticu si consultéza comunele din cestiune (24), cá se nu asculte de aceia, cari i ar' consultá, cá se nu primésca bani dela statu. Audi acolo! dér' cine ar' fi acela, care ar' reieptá binefacerea, cu atata mai vertosu aceea, carea se ofer esce din partea acelor'a, in a caroru mana a apucatu sórtea popóreloru? — Mai departe dice: ca se nu se téma de maghiarisare (se scie cu musc'a pe caciula), pentruca acestu reu este delaturatu(!) chiaru prin legea scolastica(!); déra apoi adauge, ca scól'a se se faca comunale, si totuodata mai catra urma adauge, ca ne primindu ajutoriu, respective ne dandu scól'a se fia comunale si ne edificandu scóla pre spesele loru, voru fi luate ex offo de comunali.

Eu credu, ca indata ce scólele se voru face simultane, invetiamentulu va merge cu multu mai reu, pentruca atunci invetiatoriulu va fi controlatu de scaunulu scolasticu, care va constá din deaceia, de cari suntu si in Sambat'a superiora, va se dica nepricepatori de caus'a scolaria, prin urmare, ce va dice invetiatoriulu, aceea va fi bunu. Poporulu se va pune in contielegere cu invetiatoriulu, care pentru ceva bagatelu, va afla causa de ai liberá prunculu dela scóla, firesce in contielegere cu scaunulu scolasticu. — Pre langa aceste poporulu se face nepasatoriu facia cu scól'a dicundu: ce -mi pasa, de va invetia prunculu meu, invétie, ca si asia nu dau nici unu potoru pe sém'a scólei(!); apoi si dascalulu acesta asia te infrunta. Sciu, ca dta vei dice: voiu grigi eu, cá se mérga tóte in consonantia cu legea. Ei bine, mi se pare, ca numai odata in anu se visitéza scólele, si póte nici atunci tóte.

Candu dici dta, ca numai scól'a ne póte redicá din noroiulu obscurantismului, si fórte dreptu, inse credu, ca mi concedi si mie, candu dicu: ca scól'a este fili'a besericei, scól'a face beseric'a; indata ce scól'a se desfipsece de beserica, nu mai e pregatitóri'a besericei, scól'a este teori'a si beseric'a practesa, indata ce scól'a nu e fili'a besericei ei, de cade moralitatea.

Déra se venimu la marinimositatea inaltului ministeriu. Ca inaltulu ministeriu s'a ingrigitu pentru comunele serace, este prea de laudatu, inse déca cineva vrea se faca bine, se lu faca, fara cá se pretinda respl ata, si inca in unu obiectu tocma asia de delicatu, precum este invetiamentulu tenerimei, ca atunci binefacerea devine in tergu, se se dica: -ti dau trupiu, tu da -mi sufletulu, -ti dau degetulu, tu da -mi man'a intréga, adica pentru pucinu multu. Cátu de frumosu ar' fi, candu inaltulu ministeriu ar' face scóle pre totu locu lu, unde nu suntu, fara nici o desdaunare: cá se se invetie si maghiaresce? etc., ci tóta desdaunarea se fia odihn'a conscientiei, ca amu facutu.

Scii dta, cum se va intemplá cu scólele comunali?

Lasu se -ti spuna o anecdota, respective asemenare: Odata a calatoritu romanulu cu ungurulu, romanulu avea in traista unu biciu de 'malaiasiu, ungurulu pucina pane; sciendu ungurulu, ca mai au multu de a calatori, léga fratiet'a cu romanulu, dicundu: frate se mancamu malaiulu teu, ca gatanduse acela, vomu mancá panea mea, si romanulu netentocu se invoi; inse dupa ce gatara malaiulu romanului, ungurulu nu vrú se scie de fratiet'ate, si romanulu trebui se mérga flamandu. Tocma asia va veni treb'a si cu scólele, cari dta voliesci a le indiintiá in tiér'a Oltului. Ca aceea e scinta, ca cu o lingura de miere, mai multe muscе poti prinde, decatu cu o bute de otietu.

Acesa, ca scólele comunali voru corespunde scopului incatva, se póte, déra ca scólele confesionali voru corespunde, este afara de „dóra si póte", pentruca ori si cum, unu corpu morale si nationale mai tare este interesatu de inflorirea sangelui, familiei sale ori a subalterniloru sei.

. . . Dta faci acésta din oficiu, ne ai voi inse bine atunci, candu ai midiuloci dela regimu, cá cele 5% pe care ni le veti arunca pe gutulu darei pentru scóla de statu, se se scóta pentru scólele cele romane confesionale, cá se prospereze inaintea ochiloru si ai dtale, nu se faci scóle numai comunale, adica de statu, care fiindu numai ungurescu numitu, póte face din ele, candu va vre, fabrica de maghiarisare, dupa vorb'a lui Szecsényi dela incaputu. . . . —

Voil'a in Decembre 1871.

T. P. calatoriu.

?NB. Ba va da de sila la scól'a de statu maghiaru, ceea ce nu vrea a da de vóia buna la scól'a sa romana confesionale, ca-ce statulu ei va incarca, vré nu vré, pana la 5% pe darea dirépta si va fi silita a o plati mereu si cu ecsecutiune, déca nu vre de vóia buna a contribui pana va funda scól'a sa romana, candu apoi nu va fi silitu a plati aruncalu pe dare. Vedi § 35 art. XXXVIII din 1868. De ce nu luminati poporulu, cá se faca de sene pentru sene, ceea ce va fi silitu se faca pentru scól'a de statu, unde apoi statulu maghiaru va si dispune si va denumi si invetiatorii, maghiari séu cum va vre, si scóla romana totu nu va avé nici odata. In scól'a de statu trebuie se se invetiè limb'a maghiara? apoi alta fia nu va fi, pocinu le pasa. Dér' scólele satesci ce lipsa au de limbe straine?! Acelo numai cunoscientiele de lipsa pentru unu cive de statu in limb'a, care o intielege, in limb'a intielésa romana, se se póta castiga, neperdendu timpulu cu limbe straine, cá esindu din scóla se nu scia nimica alta, decatu: jó napot barátom! Deci scólele satesci se fia numai scóle de luminare si de cultura poporale, inlesnita cu limb'a romana materna, ér' nu fabrice desnationalisatórie. Cine vre apoi a continua invetiaturile mai inalte, la scóle mai mari, póte invetiá si alte limbe. Asta suntemu datori a o apera si practica din respuberi, cá unu principiu culturalu in scólele satesci, si cine ne ar' sili a introduce si limba straina, acela vre a ne desnationalisa. Sasii toti pe tóte satele s'au resolvitu a plati de vóia buna 5% de dare dirépta pentru scólele loru, si nu vedi nici macaru in una scóla satésca sasa nici limb'a romana nici maghiara introdusa, ci atatu mai pucinu la maghiari limb'a romana séu nemtiésca. Ile ce fimu numai noi mutulu morei, muti in dungi aternati de pungi, candu pung'a e a nóstra, déca o folosimu noi de noi pentru noi. —

Éca una opiniune in caus'a scóleloru.

In scólele poporali elementari instructiunea se fia, cu eschiderea altoru limbe, numai in limb'a romana; alte limbe se voru poté invetiá la scólele mai inalte; caus'a e patenta, ca-ce se perde multu tempu fara folosu generale cu invetiarea de limbe straine, candu copilulu nu e desvoltatu nici in a sa. Copii chiniuiti cu limbe straine remanu fórte inderoptu in sborulu desvoltarei sale prin cunoscientiele de lipsa pentru unu cetatianu in limb'a sa, dupa cum ceru pretensiunile tempului. Cunoscientie catu de multe, chiaru si agronomice se se propuna numai in limb'a materna intielésa. Si credeti-mi, ca dintr'o scóla poporale, unde copii suntu desvoltati in limb'a romana si cunoscu bine organismulu limbei materne, mai curundu ii voiu primi in gimnasiu, decatu déca va sci o nemica din 2 trei limbe si nu o nodesvoltatu in poterile combinative prin ajutoriulu limbei sale. Asta numai idiotii o potu nega. — Nici unu popor cultu nu timpesce fragedele minti ale copiiloru incepetori cu invetiarea de limbe straine, ci le desvólta mintea numai in limb'a sa nationale; apoi ei se desvolta dér' unu-mai dela a la b. — Se ne silésca altii si totu se nu facemu; se nu comitemu domne feresce una erore atatu de condemnata de mintea sanetósa si de principiulu pedagogicu, cá la desvoltarea poporale in cultur'a nationale imperatu recerută, se pensmu atata pedeca, care apoi in impregiurarile supremative e atatu periculósa, catu si inapoiatória in cultur'a cunoscientieloru neaperate pentru viéti'a cu conscientia de sene nationale. —

Ajutoriu dela statu pentru scóle elementari bune, si confesionali, potemu si trebuie se pretendemu, dupa § 21 din legea scol.; cu atatu mai securu, déca se va adauge la scoli si cursulu economiei, séu la scoli civili, dupa cum se primi in dieta sied. din 12 Ian. propunerea d. Csengeri; inse iute si degraba, nu atunci, candu se póte respunde, ca s'a impartitu totu si acum nu se mai da, cum se respunse la caus'a redicarei unei preparandie la Sambat'a, ca acum nu se mai redica alte preparandie, prin urmare nici la Sambat'a nu se póte da nimica. —

La fric'a de maghiarisare se nu fimu lesne credietori, paz'a buna feresce periculu reu.

§ 58 de lege suna: Fiacare baiatu are a se instrui in limb'a sa materna, incatu acésta limba e una dintre limbele usate in comuna etc. Inse se dise in

§ 56: „Determinarea din tempu in tempu a planului de instructiune e afacerea ministrului instructiunei publice", care cá maghiaru are dreptu a preface planulu totu pe maghiaria; totu asia suna si § 77 in privinti'a scóleloru civili, unde, déca limb'a materna nu va fi maghiara, e a se propune limb'a maghiara si la baete, apoi se nu fia aici tendenti'a maghiarisarei? Ce lipsa au si baetele se invetiè limb'a maghiara, déca nu se venéza numai maghiarisarea?!

Ei bine, se faca comunele curatu romane legatura cu regimulu, cá in privinti'a limbei instructiunei se n'aiba dreptu ministrulu nici odata a face nici o modificare in planulu instructiunei, incatu privesce limb'a instructiunei, in puterea § 58 si, déca nu va vre, n'are alta de cugetu, decatu dupa § 56 din tempu in tempu a maghiarisá totu.

Dér' cum diseiu, scólele bune confesionali in puteres § 21 inca potu pretende ajutória materiali dela statu, care nu le póte denega statulu, ca e legeI! Si apoi tocma se votá in bugetu 700.322 fl. spre scopulu acesta, numai iute pasiti, cá se nu ne vina resolutiunea stereotipa: ca sum'a pe anulu acesta s'a ispravitu. — —

Relatiunea

vice-capitanului districtului Fagarasiului Ioane Germ. Codru-Dragusianulu, perlesa in siedinti'a comisiunei municipali restauratória in 28 Dec. 1871.

(Capetu.)

Dupa ce amu disu acestea in genere vinu la agendele ordinarie ale oficiolatului districtuale si amu se le enumeru speciale in sirulu indatinatu:

I. Protocolulu de gestiuni. Aici pana la 27 ale curentei se constata:

Actele remase neresolute din 1870 .	124.
Intrate in cursulu anului 1871 .	5239,
face suma de	5363.
Din acestea s'au resolutu . .	5141.
a) meritórie prin siedintia . .	381,
b) curentive	4760,
Preste totu resolute	5141.
Asia adi se afla in restantia	242.

Din istoriculu agendeloru acestui anu afara de cele strictu ordinarie amu se enunciu:

1. ca poporatiunea in urm'a plóiloru continue din anulu 1870 si respective deteriorarea pasiunei si nutritiului au suferitu in primavéra enorme daune in vitele domestice, prin care au datu inapoi,

2) ca in urm'a recelei si plóiloru din esta primavéra, apoi a unei uscatiuni la tempu neamesuratu locuitorii districtului agricultori mai in tóte regiunile au avutu recolta rea, anume bucatele de toma lasa grauntie pucine, éra cucuruzu, petioci si pastarióse nu s'au prasitu, in une locuri de feliu in altele fórte cumpetatu si de calitate rea. Afara de acest'a, unde au fostu sperantie de recolta buna lunga ape, au urmatu esundatiuni, nimicindu-o cu totulu. Acésta calamitate o caus'a, ca in cursulu anului acestuia au emigratu multi locuitori districtuali si ca nici candu s'au stradatu pasuporte pentru strainatate 5200 la numeru.

3. Unu ce consolatoriu ne au preparatu inse regimulu in acestu anu, pretotindeni adica s'au asiediatu comisari si agenti, cá se localiseze pentru car-

tile fonciarie, ce au se se introduca in fine si la noi. Acesta afacere cere in adeveru spese, ce in lipsa cadu cu greu, locuitorii inse le porta cu bucuria, fiindu dejá luminati asupra binefacerei institutului cestiunatu, totusi

4. N'amu fostu feriti si de alte neajunse, adica de epidemie de si o speramu pana bine de curundu, ca-ce la 15 ale curentei ni se relationá, ca ar' fi isbucnitu angin'a difterica in Vladeni, care secera pre tóta diu'a 4—7 copii. Fisicatulu au si constatatu, ca esta epidemia luá inceputu la 14 Iuliu 1871, de candu se bolnavira 58 de copii, din cari 47 morira, 7 insanetosiara si numai 4 remasera bolnavi sub cura medicale.

II. Agendele intregirei ostei.

Contingentele s'au fostu amesuratu cu	226
fetiori la ostea comune, si . . .	22
la reserva intregitória, preste totu . .	248.

Pana astadi amu inrolatu:

294 la ostea comune
65 la reserv'a ei
162 la aperarea patriei

521 preste totu.

S'au demisionatu inse
40 in virtutea sortii mai inalta si
18 in cale concertativa. — Asia déra avemu pe anulu venitoriu a bunuri 12, cari se voru imputá la asentarea 1872.

Afacerea intregirei ostei este una din cele mai delicate si rapitóre de timpu, incatu unu oficiariu anulu intregu se ocupa mai numai cu asta referata.

III. Agendele contributionali.

Darea dirépta prescrisa comunitatiloru districtuali se arata:

a) la perceptoratulu fagarasianu face cu restantiele vechi . .	202.127 fl.	94 cr.
b) la perceptoratu brasiovanu	41.755 fl.	44 cr.
Asia preste totu:	243.883 fl.	38 cr.

Din acésta pana la 10 Decembre a. c. s'au fostu platitu si adica:

a) la Fagarasiu . .	126.898 fl.	85 cr.
b) la Brasiovu . .	29.322 fl.	80 cr.
Sum'a:	156.221 fl.	65 cr.

Restéza deci

a) la Fagarasiu . .	75.229 fl.	9 cr.
b) la Brasiovu . .	12.432 fl.	64 cr.
Sum'a:	87.661 fl.	73 cr.

Acestea dupa datele perceptorali, éra dupa tracte pretorii restantí'a o arata cum urméza:

La Branu . . .	12.634 fl.	86 cr.
„ Mundr'a . .	8.020 fl.	24 cr.
„ Veneti'a . .	16.015 fl.	91 cr.
„ Becleanu . .	14.828 fl.	34 cr.
„ Sambat'a . .	11.148 fl.	48 cr.
„ Porumbacu . .	18.737 fl.	— cr.
Sum'a:	81.384 fl.	83 cr.

Din acestea se vede starea de sarciuare a locuitoriloru jurisdictionei cu contributiunea dirépta, lunga care se mai adauge restantí'a taxei de equivalente 2% pre decenidlu trecutu 1861—1870 ce diace pre posesiunile comunali si este in:

Tractulu branianu . .	285 fl.	39 cr.
„ mundreanu . .	2.525 fl.	56 cr.
„ venetianu . .	4.362 fl.	53 cr.
„ becleneanu . .	3.412 fl.	47 cr.
„ sambateanu . .	874 fl.	54 cr.
„ porumbacanu .	2.927 fl.	79 cr.
Deci preste totu:	16.388 fl.	28 cr.

pre candu competintí'a pre decenidlu 1871—1880 inca nu este prescrisa. De observatu este asi, ca unele comunitati, cu tóta intetirea din partea oficialatului, nu numai n'au curatu de solutiune regulata, ci nici de a fi usiorate in parte pentru órecari prescrieri finantiarie eronate séu exagerate pre basea posesiuniloru loru din vechime inca nesecure din lipsa cartiloru fundiarie.

IV. Despre lucrarile publice concurentiali.

In acestu districtu comunicatiunea publica se midiulócesce principalminte prin strat'a imperiale Sibiiu-Brasiovu prin una estensiune de 11 miliarie, incependu de lunga Avrigu pana la Vladeni, si alci comunile nu suntu indetorate la lucrari gratuite, afara de unele podece la desbucatur'a caliloru de pre teritoriulu loru in acea strata, mai incolo la curetirea noroiului si a nóuei in cuprinsulu intravilanu.

Afara de acest'a avemu strate jurisdictionali bine intretienute, si adica:

1. Dela Sierpeni la Rupea .	2	miliarie	4/8
2. „ Vladeni la Feldiór'a .	1	„	4/8
3. „ Sierpeni la Sinc'a vechia	1	„	4/8
4. „ Fagarasiu la Brea'a .	2	„	4/8
5. „ „ la Margineni	2	„	4/8
6. „ Mundr'a la Sinc'a vechia	2	„	4/8
7. „ Poian'a merului la Branu	2	„	—

preste totu: 15 miliarie,

la cari in anulu curente s'au incratu fórte multu si anume, pe strata rupiana s'au restauratu unu podu mare la Coman'a inferiére, parapetele la unu podu din Pareu si unu podeciu la Sierpeni, apoi la Tohanulu nou, la Moieciulu inferiére si la Simonu in tractulu branianu s'au construitu 3 poduri nóue fórte de importantia parte cu ajutoriu din fondulu concurentiale provinciale, din care inse pana acuma numai una suma mica séu asemnatu si restulu de cerciter 1500 fl. v. a. se astepta dela inaltulu ministeriu regiu de comunicatiune publica, pre basea ratiuniloru si acteloru de colaudare substernute.

Incolo comunitatile intretienu numai stratele loru vinciuali de mai pucina importantia.

Din fundulu nostru de concurintia jurisdictionale, ce dupa reportulu comisiunei municipiali din anulu trecutu consta din 790 fl. 86 cr., s'au cumparatu lemnele necessarie pentru podulu dela Coman'a, pentru parapetele dela Pareu si pentru podeciulu la Sierpeni, éra restulu s'au datu anticipatiune pentru lucrarile dela Tohanulu nou. Despre tóte acestea se va depune ratiune regulata la timpulu seu, candu se voru aduná si ratiunile speciali dela singuratecile comunitati.

Lucrarile concurentiali, preste anu dupu numerulu casceloru si personaleloru indetorate conformu normeloru viginti tale 84.179 de dile cu palm'a, éra dupa numerulu viteloru tragatóre 37.362 de dile cu carulu, si ce s'au prestatu se va aratá la tempu.

V. Institute filantropice publice comunali.

Aici in prim'a linia numeramu fondurile pauperiali, in a dóu'a fondurile scolastice confesionali. Despre acestea portandu eu insu-mi matricule secure numai in publiculu interesu si verificandu ratiuniele anuali ale fonduriloru antaiu numite dupa starea de astadi inca inainte de a se fi adunatu ratiuniele anului presente potu aratá urmatóriele date secure:

Fondurile pauperiali in tóte comunile, cari posédu de acestea facu . .	3789 fl.	71 cr.
fondurile scolari greco-orientali .	825 fl.	19 cr.
si cele greco-catolice . .	698 fl.	— cr.
Asia déra preste totu:	5312 fl.	90 cr.

cari bani mai preste totu suntu adunati si economisati din pedepse impuse particularilora pre calea politica si politiana prin organele administrative municipiali.

VI. Starea economica a comunitatiloru districtuali.

Dupa ratiuniele rendiute si inchiaiate ale anului 1870 se arata preste totu:

Venituri proprie alodiali comunali	47.637 fl.	51 cr.
Venituri din repartitiuni pre folosintie si altmintre pre particularie . . .	19.935 fl.	95 cr.
Sum'a totale:	67.573 fl.	47 cr.
Erogatiuni preste totu au fostu:	63.077 fl.	66 cr.
Asia déra se vede unu prisosu de:	3.495 fl.	81 cr.

Aici vine de observatu, ca parte mare din comunitati inca nu s'au ecsercitatu de ajunsu spre a poté lamuri perceptiunile si erogatiunile, apoi restantiele pasive, cum se cuvine, inse din ce in ce se deprindu la acesta afacere, fiindu pana acum astrinse cu tóta ocasiunea.

Retacundu multele realitati si entetati ale corporatiuniloru comunali, asupra caror'a supraveghiarea municipiului nu este cu rigore prescrisa in respectulu economiei, amintescu numai, ca parte din acestea posedu fara nici una contestatiune unu teritoriu de paduri de 87.547 de juguri si 1277 stanjini patrati si ca legislatiunea nóstra, ca si a tuturoru statelor civilisate, impune oficieloru administrative detori'a, de a le supraveghiea, a le regulá folosinti'a si a curá de a loru conservare, pentruca acésta proprietate comunale, isvorulu bunei stari a locuitoriloru, in genere, e greu atacata si in lips'a organeloru concerninti tinde a fi nimicita de cei indreptatiti la usufruptu din caus'a simplicitatei si lipsei loru de apretiare.

De unu siru de ani incóce eu insumi n'amu lipsitu a atrage periodice atentiunea onorabilelui comitetu representativu asupra reului si a lu rogá se asiedie inca unu silvanariu, care minimum se porte politia rigorosa, inse durere, pana acum pururea indesiertu -mi amu redicatu glasulu.

Acestea suntu, ilustrisime domnu si onorabile comisiune municipiale, cele ce avui a dice spre justificarea mea si a oficialiloru districtuali de pana acum, catu si spre orientarea onorabilei representantie la actulu nóuei organisatiuni pre basea statutelorru legali aprobate de inaltulu ministeriu regiu de interne ungaricu, ce stau inainte si facu obiectulu acestei adunari generale.

Cu acestea déra, multiamindu celoru ce ne au onoratu pana acuma cu increderea si cerendu scusa celoru ce din eróre umana séu din advertintia vomu fi gresitu, repasimu din posturile ocupate si le lasamu la dispusetiunea inclitei comisiuni municipiali, ca cu discernementu se le provéda pre calea ce i preserie legea constitutionale.

Amu finitu cele de detori'a mea publica oficiale, si acum rogu onorabilea adunare generale se -mi concéda inca pucine cuvinte strictu subiective.

Eu amu servitu pana astadi sub diverse regimini, inse nu amu servitu cá unu venale regimeniloru, n'amu facutu politica inalta, ca-ce nu m'amu sentitu chiamatu spre acést'a, ci eu amu servitu, dupa legi si ordinatiuni, cá fiiu credintiosu patriei mele si poporului, apoi asia, cá nationalitatei mele se facu onóre, si conscienti'a mi este deplinu linistita in estu respectu.

Principiulu meu purure a fostu, ca oficiariulu este pentru poporu, nu poporulu pentru densulu.

Credu, ca onorabilea comisiune municipiale este de parerea mea, ca se-si asiedie oficiari, cari se fia apti a i conduce trebile si se i apere interesele, nu inse ca se dé numai din gratia pane unoru persóne, fia apte séu nu, mai alesu dupa ce numerulu oficiariloru este tare redusu.

Deci eu unulu nu ceru gratia, fara dela unulu Dumnedieu. Déca voiu fi consideratu destoinicu, me insinuu numai singuru pentru postulu de vice-capitanu districtuale, éra pentru altulu nici decum.

Fagarasiu in 28 Decembre 1871.

Ioane Germ. Codru-Dragusianu,
vice-capitanu distr.

Dela diet'a Ungariei.

Deput. serbu Georgiu Stratimiroviciu interpelá in sied. camerei deput. din 10 Ian. pe ministrulu de interne in caus'a virirei limbei germane in Panciov'a. Adica comand'a militaria din Temisiór'a, rogata de minoritatea poporatiunei germane din Panciov'a, dispuse, cá limb'a germana se se dechiare de oficiala in acelu orasiu si alegerile magistratuali le ordina inainte de tempu. Stratimiroviciu vediendu, cá si incepe a se rédica cornulu germanismului interpeléza asia:

„a) cugeta dlu ministru a cassá dispusetiunile mentionate ale comandei militarie din Temisiór'a? b) ce dispusetiuni voiesce guvernulu a face in privinti'a limbei oficiali in confiniele militarie? c) nu afla guvernulu cu scopu a dispune, cá provincialisarea confinieloru militarie se nu se faca prin generali si oficiri, ci prin asemeni comisari reg., cari, pre langa cunoscienti'a impregiurariloru si a lipseloru in granitia, cunosce si legile tierei si au o idea adeverata despre constitutionalismu?"

Interpelatiunea comunicata ministrului e de o natura delicata, in catu suntemu fórte curiosi a i audi respunsulu, pentruca aici e comand'a militaria germana la midiuloru si apoi vedemu, ca limb'a germana e studiu obligatu, in scólele civili si superiére chiaru in legea de instructiune a Ungariei.

Mai incolo Colomanu Toth interpeléza, déca min. de interne are de cugetu a presenta unu proiectu de lege pentru a inaltia cetatea de Bai'a la cetate regia libera. La ordinea dilei fù bugetulu instructiunei, care se primesce de maioritate mereu Asia se primi titl. 3 pentru universitate cu 406 mii 699 fl. si pentru comisiunile ecsaminatórie se primisera 8500 fl.

In sied. din 11 se votá pentru scólele reali maghiari, ca de alta limba nu e nici una de statu, preste 100.000 fl.

In aceste sied. vini la tapetu si fói'a scolaria pedagogica, care se eda in 7 limbe si se preliminá cu 30 mii fl. bugetulu ei. Tancics propune, cá de aici incolo acea fói'a se se edé numai in limb'a domnitória a tierei.

Sig. Popu aparà interesulu nationalitatiloru in cans'a limbei, cu cuventu, ca limb'a diplomatica a statului are sfer'a dreptului seu numai in susu, ér' in diosu limbele populatiuniloru patriei -si au dreptulu loru, care nu e ertatu a fi ratamatu, ca ce acésta e nedreptate pentru nationalitati. Apoi critica limb'a si cuprinsulu necorespondatoriu alu fóiei in limb'a romana, ca are traduceri catu se póte de rele, incatu invetiatorii nu le pricepu. G. Ioanoviciu combata acésta asertiune, dicendu, ca limb'a e cum se cade de buna si inteligibile, dovada e, ca are 1300 cititori, (cari o capeta gratis, dór' si fara a o citi. D. Al. Romanu observa, ca e plansóre generale in contra limbei fóiei, ca nu e buna si e nepreceputa, asemine observa si in cans'a cartiloru scolastice, ce esu la lumina dela guberniu, si apoi traducatorii, nisce juni abia esiti din scóla, nici potu avé cunoscientiele limbistice si dice, ca e pecatu de banii dati pe acea fóia, cu tóte aceste inse rubric'a se primi, cá si de alta data, in catu numai orbulu nu vede, ca in diet'a din Pest'a se vorbésca in contra si 30 de deputati, totusi ce place maioritatei trebuie se se primésca. —

Documente si monumente istorice.

In siedinti'a din 15/3 Ianuariu a camerei deputatiloru s'au votatu la bugetulu ministeriului instructiunei publice intre multe alte positiuni: Pentru cautarea, decopiare si publicarea de documente relative la istori'a Ungariei si a Transilvaniei pe an. 1872 v. a. fl. 20.000 di: dóuediece de mii fiorini val. austr.

Pentru cautarea si scoterea la lumina a monumenteloru istorice (de pétra, metale etc.) totu relative la acea istoria 16.500 fl. v. a.

Adangemu la acestea, ca academi'a de scientie din Pest'a -si are tramisi pe unu membru de ai sei in anii intregi cu insarcinare, cá se caute documente relative la istori'a ungurésca. Asia intre altii, dn. Leopoldu Oráry petrece dela an. 1865 la Neapole, unde cauta si aduna documente istorice din tempurile regiloru Carolu Robertu si Ludovicu I. de Anjou (sec. 14-lea), cari venisera dela Neapole pe tronulu Ungariei. Ungurii adica dicu: In jure gentium non datur praescriptio. Cu catu ne vomu arata, ca suntemu mai vechi si singuri domni pe acestu teritoriu, cu atatu mai bine de noi. Cine are carte, are parte.

Éra noi ce dicemu despre documentele istorice? Ceea ce s'a disu la Fagarasiu in Augustu an. tr. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Succesulu regimelui cu resolvirea cestiunei Strousberg in embrione are lipsa de mare precautiune, cá nu cumva se se destepte tiér'a innundata de tóte partile cu amenintiarile germanisarei, ca ce atunci, candu se arborescu ventósele pericleloru, tiér'a nu sci erta, candu se pronuncia in libertate cá suverana, asupra usurpatoriloru vointiei ei. — Diurnalistic'a Romaniei se plange in contra persecutiuniloru din partea guvernului; anumitu, pentruca a destituitu pre prof. Nicolae Ionescu, pentruca a representatu coleg. III de Romanu in adunare in cestiunea Strousberg cá deputatu, cu tóte, ca constitutiunea da dreptu si profesoriloru a fi deputati.

La anulu nou M. Sa Domnitoriulu a primitu felicitarile dupa datina, si dupa liturgia la gratularea metropolitului a respunsu acum asia:

„Multiamescu P. Santiei Vóstre pentru urarile ce mi adresati. Urezu, la rondulu meu, tuturoru ani multi si fericiti, rogandu dimpreuna cu clerulu romanu pe atotputintele, cá si in anulu acesta se binecuventeze iubit'a nóstra tiér'a!"

Baronulu Offenberg e chiamatu din postulu de consulu rusescu din Bucuresci. —

In FRANCI'A se procede cu imbunatatirea finantiaria in aduane; ér' cestiunea reintórcerei regimelui la Parisu nu se primesce de oportuna. — Franci'a mai depuréza vr'o 80 milióne. — Ducele de Grammont a repausatu, dupa ce marturisi, existinti'a unei scrisori a imp. Franciscu Iosifu si Beust, care nu lu lasá se se indoiésca despre ajutoriulu Austriei. —

Principele de Wales alu Marei Britaniei s'a insanetosiatu, dupa cei impusera in vine medicii sange dela unu cucieru robustu si sanetosu, operatiune mirabile. —

In Londonu congresulu reuniuniloru industriarie, cari stau in contactu cu international'a, s'a deschisu. Programulu congresului e urmatoriulu: Restringerea tempului de lucru, a numerului invetiaceiloru, a concurintiei esterne, a emigratiunei si a lucrului pentru cei incarcerati; mai departe programulu statoresce unu arbitriu intre maiestri si lucratori, parteciparea la societatile montanistice si representantia in parlamentu. —

Varietati.

— Rusine de votulu virile! C. Alexandru Teleki scrise capit. din Chióru, ca e in contra convictiunei si a principiului lui, cá se fia intr'unu statu si cetatiani suferitori, de acea lu róga, se i stérga numele din cartea de auru a virililoru, scrie „F.". Se póte crede asia ceva, decatu dóra dela unu romanu?! —

— **„Hargita"**, una fóia propagatória de cunoscientie, se chitesce (dela vechiulu latinu: Chiton, vestmentu alesu, spresiune in usu la Naseudeni, adica se gatesce) cá o dama maghiara se ésa in publicu in Tergulu Muresiului sub redactiunea plebanului r. c. Carolu Veszely, cu 4 fl. v. a. pe anu, una cóle pe septemana. Totu esu la foi maghiare si tóte se sprijinescu, pentruca maghiarii au ajunsu la acea intieleptiune, ca numai natiunea, care sprijinesce propagarea cunoscientieloru, póte avé viéti'a domnitória, pre candu ér' altii suntu atatu **de manci**, incatu ar' pretende, cá se li se dé totu gratis, pentrucá se se indure a ceti si domniloru — si nici atata simtiu de ecitate nu voru a posede, se cugete, ca organele publice numai prin sprijinirea publicului potu avé viétia, si ca suntu datori se prenumere si candu n'ar voi se cetésca, numai pentru sprijinu, din scopulu propagarei cunoscientieloru; dér' nu se cetésca cate 100—200 insi din unu singuru exemplariu, cum se indatina a face cei cu casinele si reunirile. Se prenumera dér' pentru cá se se ajute a esi cutare diariu, ér' nu numai cá se cetésca, unde lu va capata la mana. Maghiarii si nemtii dicu: lasu se ne subtragemu dela gura una champania, pe anu, pentrucá se sprijinimu champani'a mintii si a fericirei prin ea; ér' noi?! —

Concursu.

Representantii'a „Fundatiunei lui Gozsdu", prelimnandu pe anulu scolasticu 1871/2 o sum'a de 1100 fl. v. a. pentru stipendia de 100—400 fl. — spre conferirea acestor'a, incependu dela semestrulu alu II scol. alu an. cur. — provóca pre toti acei teneri studiosi, apartienetori metropoliei romane ortodoxe din Ungari'a si Ardélu, cari avendu calitatile prescrise in testamentulu fundationale, potu aspirá la aceste stipendia, se-si tramita petitiunile instruite cu testimoniale scolastice, cu cartea de botezu si cu atestatu de paupertate, ce lu multu pana la 25 Februariu 1872 c. n. deadreptulu la cancelari'a „Fundatiunei lui Gozsdu" in Pest'a, (Rathhausplatz Nr. 8).

Datu din siedinti'a representantiei „Fundatiunei lui Gozsdu", tienuta in 12/24 Dec. 1871.

Georgiu Mocioni m/p.,
presiedinte.

I. cav. de Puscariu m/p.,
notariu.

Literariu. Despre economi'a nationale.

Avemu se recomendamu asta-data lectoriloru una carte, care dorimu din adencuiu sufletului, cá in acestea tempuri érasi nefaste, érasi de probe grele, se se afle in manile tuturoru romaniloru, cati au invetiatu ceva. Acea carte pórta titlulu:

Colonistii Germani si Romani'a de Dionisiu P. Martianu. A dóu'a editiune, cu mai multe annecse si una introducere despre Economi'a nationale. Bucuresci. Imprimeri'a nationala 1871. 8º pag. 65, éra introducerea despre economi'a nationale pagine 36.

Introducerea este scrisa de dn. Alex. Lupascu, vechiu membru alu curtei de apelu din Bucuresci. Din acea introducere s'a reprodusu una parte considerabile in „Transilvani'a", fói'a associatiunei transilvane, cá proba de valórea cartiei intregi. Nici odata cosmopolitismulu, celu desiuchiatu, nici anume scól'a cosmopolita din Iasi, atatu de periculósa pentru elementulu nostru nationale, nu s'a combatutu de catra vreunu romanu cu logica mai agera si mai vigorósa, ajutata de celu mai curatu patriotismu si de celea mai nobili simtiemente nationali, adevaratu modelu de romanismu si patriotismu. (Vedi in „Transilv." dela Nr. 23 an. 1871 inainte pana la Nr. 3 a. c.)

Annecse la editiunea II a cartiei lui Martianu suntu patru:

Idealuri nationali ale nemtiloru, slaviloru si ungariloru. De A. Papiu Ilarianu.

Despre dreptulu strainiloru de a cumpara mosii in Romani'a. Din Revist'a economica publicata in Annalile statistice pe an. 1864.

Estrasu din Batbie, Cours d'Economie politique (1866).

Altu estrasu din Annalile economice de Martianu. 1863.

Vorbirea unui mare proprietariu romanu din Moldov'a la 1848 in contra aducerei de straini in tiéra. —

In dilele nóstre este adeveritu, cá la lumin'a sórelui, ca subjugarea din nou si apoi desfiintiarea elementului romanescu este planuita a se ecsecuta, nu atatu prin arme, catu mai vertosu prin midiulócele, pe care le invetia si le dà scienti'a Economei nationale. Acestu planu infernale inse nu este conceputu numai de astadi séu de eri. Inca pe timpulu absolutismului austriacu se afla unii profesori tocma si la universitatea din Vien'a, cari propagá colonisarea tieriloru romanesci cu nemti, ocuparea Danubiului prin nemti, accaparearea de intregu comerciulu romanescu prin nemti, colonisarea catu mai curendu si a Transilvaniei cu nemti, premiterea neincetata de colonii jidovesci, cari se prepare calea nemtiloru. Apoi ceea ce erá se se intample in urm'a ocupatiunei militarie din 1854—5 este cunoscutu de tóta lumea. Astadi planulu este si mai matoru. Astadi doctrinele renumitului Darwin au prinsu radecina in totu cuprinsulu Germaniei si chiaru in Cislaitani'a. „Lupt'a pentru ecsistintia", este parol'a tempului nostru. In acea lupta celu mai tare e in dreptu se suprime pe celu debile, pentrucá prin consumarea lui se-si asigure ecsistenti'a. Asia déra: Lupulu pe oie, pe capra, inca si pe bou si pe calu, vulpea pe iepure si pe tóte paserile de casa, leulu si tigrulu inca si pe elefantu, numai se póta; asia apoi si poporale cele mai numerése, mai tari si mai astute (viclene) pe cele mai mici mai nepotentióse si mai simple. Soiurile séu rasele cele mai vigorése si mai valorése, puterése, energióse, au se sugrume si se estermine pe cele care li se paru loru mai lipsite de vigóre. Acestea suntu invetiaturile tempului nostru, éra „cosmopolitii nostrii" nu le vedu si nu le audu. Cetiti si ve convingeti. —

Mai nou. Diet'a Croatiei se constitnesce. Se afla avisati mai multi agitatori. Din Ungari'a?

Parisu 11 Ian. Unu politianu francesu in Luneville fù ucisu de catra unu ostasiu prusianu. — Min. de finantia a prop su internunciului prusu Arnim, ca voru a depura in 25 Ian. 650 milióne ce vinu in Maiu a se solvi, déca se voru mai desierta alte dóue departemente. Arnim a primitu propunerea spre referada la Berlinu. —

Cursurile

la bursa in 19 Ian. 1871 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	9 „ 14	„ „
Augsburg	—	—	113 „ 75	„ „
Londonu	—	—	115 „ 20	„ „
Imprumutulu nationalu	—	—	63 „ 10	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%			73 „ 15	„ „
Obligatiunile rurale ungare			80 „ 25	„ „
„ „ temesiane			78 „ 50	„ „
„ „ transilvane			77 „ 50	„ „
„ „ croato-slav.			— „ —	„ „
Actiunile bancei	—	—	883 „ —	„ „
„ creditului	—	—	346 „ 60	„ „

Redactoru respundietoriu
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.